

Číslo: 6034/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od **13. 01. 2022** do **17. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou Hany Ponickéj	
Sídlo	Družstevná 11, Halič
Zriaďovateľ	Obec Halič

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Radoslav Čičmanec, riaditeľ školy

Mgr. Stanislav Polomský, zástupca riaditeľa pre ZŠ

Mgr. Miroslava Švihlová, zástupkyňa riaditeľa pre MŠ

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 6034/2021-2022 zo dňa 10. 01. 2022
inšpekciu vykonala:

PaedDr. Soňa Hanesová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKcie

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materských školách.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa		štátna	
Forma výchovy a vzdelávania		celodenná	
Počet tried	3	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	67	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	6	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov		1	

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Vlastné ciele v Školskom vzdelávacom programe (ďalej ŠkVP) „Zdravko“ boli spracované vzhľadom k vytváraniu pozitívneho vzťahu k životnému prostrediu a prehľbovaniu historických a kultúrnych tradícií obce, ktoré súviseli so zameraním školy, ale nesmerovali k podpore pozitívneho vzťahu detí k hudbe. Materská škola (ďalej MŠ) nemala v rámci učebných osnov konkretizované stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti (ďalej VVČ) vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra so zameraním na hudobnú výchovu a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí. Z rozhovoru so zástupkyňou riaditeľa pre MŠ bolo zistené, že škola realizovala interné podporné aktivity¹, v ktorých boli plnené aj zámery hudobnej výchovy, ale neboli zadefinované v ŠkVP ani v ďalšej dokumentácii školy, ich zameranie bolo plánované v pláne s názvom „Akcie organizované v MŠ“. Uvedené aktivity vzhľadom k situácii s pandémiou COVID-19 boli realizované bez účasti verejnosti v MŠ a v blízkom okolí. Podmienky a pravidlá realizácie akcií školy a doplnkových aktivít z hľadiska dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia detí boli spracované v školskom poriadku na podmienky školy a v súlade s právnymi predpismi.

Väčšina učiteliek v zadávanom dotazníku počas inšpekcie potvrdila realizovanie vzdelávacích aktivít s hudobným zameraním jedenkrát do týždňa viac ako 1 hodinu, integrované využívanie činností s hudobným zameraním počas VVČ, ale analýza záznamov v triednej knihe nepreukázala realizáciu a integráciu činností a aktivít zameraných na podporu hudobnej gramotnosti detí. K najčastejším problémom pri príprave a realizácii činností s hudobným zameraním označili v zadanom dotazníku stanovenie cieľa, naplnenie obsahu a výber učebných stratégií.

Analýzou zápisníc z pedagogického rád a metodického združenia (ďalej MZ) bolo zistené, že neobsahovali informácie o tvorbe metodických materiálov, hodnotení podporných aktivít, internom vzdelávaní pedagogických zamestnancov v oblasti hudobnej výchovy, prezentovaní ich poznatkov zo vzdelávania ani o zistení vedúceho pedagogického zamestnanca z hospitačnej činnosti vzhľadom k rozvoju hudobnej gramotnosti detí. V hárkoch pedagogickej diagnostiky boli písomne zaznamenané pozorovacie procesy z edukácie škálovaním a slovným opisom činností v oblasti kognitívnej, perceptuálno-motorickej a sociálno-emocionálnej, v ktorých nebolo monitorované napredovanie detí v oblasti hudobnej gramotnosti, čo sa nezhodovalo s vyjadrením väčšiny učiteliek v zadanom dotazníku školskej inšpekcie, ktoré potvrdili realizovanie hodnotenia pokrokov detí v oblasti rozvoja a preukázania hudobnej gramotnosti. Z predloženého ročného plánu vzdelávania pedagogických zamestnancov bolo zistené, že v aktuálnom školskom roku bolo naplánované vzdelávanie učiteliek prostredníctvom webinárov so zameraním na podporu hudobnej gramotnosti detí².

Učiteľky, vrátane zástupkyne riaditeľa pre MŠ a pedagogickej asistentky spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v MŠ. Za ostatné dva roky sa učiteľky nezúčastnili vzdelávania v oblasti Umenie a kultúra s dôrazom na hudobnú výchovu a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

¹ priblíženie našich tradícií prostredníctvom pranostiek (Martin na bielom koni; Ondrej; Katarína; Lucia; Mikuláš v MŠ; privítanie jari); Vianočná besiedka; Fašiangy; Karneval; Morena; Deň matiek; Rozlúčka predškolákov

² Folklor v edukačnom procese MŠ; Schopnosť vnímať hudobné podnety, alebo naučme sa počúvať naše ušká; Hudba ako dobrodružstvo poznania

Ani v jednej triede neboli účelovo zriadené hudobné kútiky na realizáciu rôznych aktivít s hudobným zameraním, v čase tematickej inšpekcie v 2. a 3. triede bol deťom dostupne na stolíku uložený Orffov inštrumentál³, ktorý v čase pozorovania edukácie školskou inšpektorkou pri činnostiach s hudobným zameraním využívali spontánne v rytmickom sprievode riekaniek. Z rozhovoru so zástupkyňou riaditeľa pre MŠ bolo zrejmé, že škola sa nepodieľala na vypracovaní interných metodických materiálov a portfólií so zameraním na inováciu obsahu a foriem edukácie vzdelávacej oblasti „Umenie a kultúra - hudobná výchova“. Zo zadávaného dotazníka a z rozhovoru s učiteľkami počas inšpekcie vyplynulo, že na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí využívali audiovizuálnu techniku⁴ umiestnenú v triedach, flautu a klavír, ktorý však chýbal vo vybavení školy, knižne spracované notové záznamy detských a ľudových piesní⁵ a rôzne hudobné nahrávky.⁶

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Stav VVČ sa zisťoval v dvoch triedach⁷ prostredníctvom hospitácií v dopoludňajších formách denných činností. V 3. triede bolo prítomných 15 detí s povinným predprimárnym vzdelávaním (ďalej PPV) a v 2. triede bolo prítomných 15 detí vo veku 4-5-rokov. Súčasťou realizovaných činností a z nich vyplývajúcich úloh boli pozorované aj činnosti s hudobným zameraním zo vzdelávacej oblasti „Umenie a kultúra – hudobná výchova“.⁸

Deti po príchode do triedy boli učiteľkou privítané a začlenené do riadených činností realizovaných pri stole (vyfarbovanie vystrihnutých snehových vločiek z papiera, kreslenie do múky, skladanie rozstrihaných obrázkov) alebo do hier podľa vlastného výberu (konštruktívne hry, hry s autami, manipulovali s farebnými geometrickými tvarmi a skladali z nich domy, stromy a iné). Detské rytmické hudobné nástroje vyložené na stolíku upútali pozornosť detí, začali s nimi manipulovať, ale učiteľka nevyužila ich prirodzenú aktivitu, ale následne ich motivovala k nej činnosti, ktorá nesúvisela s hudobným zameraním, čo nepodporovalo rozvoj ich hudobnej gramotnosti.

V obidvoch triedach v rannom kruhu boli deti učiteľkami podnecované na rozčlenenie zvolených slov na slabiky (väčšinou zamerané na zimné športy), ale neaplikovaním efektívnych stratégií podporujúcich zdokonaľovanie fonologických procesov detí v spojení s rytmickými nástrojmi neboli cielene využité možnosti integrovaného prepojenia plnenia obsahu rôznych vzdelávacích oblastí (Jazyk a komunikácia; Umenie a kultúra – Hudobná výchova; Zdravie a pohyb; Matematika a práca s informáciami a pod.) s pozitívnym vplyvom na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností, zručností a návykov detí.

V závere vzdelávacej aktivity, ktorá bola s iným ako hudobným zameraním, sa deti obidvoch tried zapojili do aktivity s využitím hudobných nástrojov Orffovho inštrumentára⁹ na vyjadrenie charakteru a nálady piesní so zimnou tematikou,¹⁰ ktoré vedeli v úvode pomenovať, ale sa s nimi nezoznámili, sluchom ich neidentifikovali a nebola im učiteľkami prezentovaná praktická realizácia a technika hry, čo bolo výsledkom nesprávnej manipulácie s rytmickými nástrojmi. Spievali s oporou učiteliek, ktoré nerealizovali s deťmi prípravné

³ ozvučné drievka; triangel; bubon; rumba gule; činely

⁴ počítač; interaktívna tabuľa

⁵ Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku; Spievaj si vtáčatko

⁶ Spievankovo; Fíha Tralala

⁷ 3. trieda (deti s PPV); 2. trieda (4-5-ročné deti)

⁸ podoblasť Vokálne činnosti; Inštrumentálne činnosti; Hudobno-pohybové činnosti

⁹ ozvučné drievka; triangel; bubienok; činely; rumba gule

¹⁰ Postavím si snehuliaka; Sniežik sa nám chumelí

cvičenia (dychové, hlasové rozcvičky), nepoužili hudobný nástroj na udanie speváckej polohy a neusmernili deti k dýchaniu celým dychovým aparátom. Ich vokálny prejav bol občas veľmi hlasný, rytmicky a dynamicky nie priaznivý, charakter piesní vyjadrovali hraním na rytmických nástrojoch spôsobom voľnej rytmickej improvizácie, v ktorej neboli učiteľkami uplatňované odporúčané metodické postupy a pedagogické zásady postupnosti a primeranosti pri vytváraní sprievodu hudobnými nástrojmi, čo negatívne ovplyvnilo nielen výkony detí, ale aj učiteliek v správnej rytmickej interpretácii a v spojení slova, hudby a pohybu. Väčšina učiteliek v zadanom dotazníku v čase inšpekcie sa vyjadrili, že umožňovali deťom vyjadrovať vlastné pocity hrou na rytmických nástrojoch, čo sa potvrdilo pozorovaním edukácie školskou inšpektorkou. Ďalej sa v dotazníku vyjadrili, že vo VVČ integrovali činnosti s hudobným zameraním, využívali činnosti s rytmom a rečou, prepájali činnosti s hudobným a predčitateľským zameraním a na porozumenie slov, obsahu, myšlienky piesne, hudobnej skladby, hudobno-pohybovej a hudobno-dramatickej hry, realizovali prípravné cvičenia, čo sa pozorovaním edukácie školskou inšpektorkou nepotvrdilo.

V realizovaných činnostiach, ktoré súviseli s hudobným zameraním, nebola poskytovaná deťom pravidelná spätná väzba, učiteľky ich nepodporovali k vyjadrovaniu názorov a vlastných pocitov k rytmickému sprievodu ani k piesňam, čím neboli vytvorené predpoklady na podporovanie sebareflexie v ich rozvoji elementárnych hudobných schopností a zručností.

2 ZÁVERY

Spracovanie vlastných cieľov a zamerania v ŠkVP nesmerovalo k formálnym predpokladom pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

Zlepšenie si vyžaduje prezentácia vzdelávaním získaných poznatkov a zručností pedagogických zamestnancov, profesijných postojov, zovšeobecnenie zistení z kontrolnej činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca z oblasti hudobnej výchovy a monitorovanie rozvoja hudobnej gramotnosti detí prostredníctvom poradných orgánov riaditeľa.

Učiteľky, vrátane pedagogickej asistentky a zástupkyne riaditeľa pre MŠ splňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v MŠ.

V zrekonštruovaných moderných priestorových podmienkach MŠ si zlepšenie vyžaduje zriadenie hudobného kútika v triedach pre plnenie obsahu vzdelávania ŠkVP a zámerov hudobnej výchovy. Zlepšenie si vyžaduje materiálno-technické vybavenie školy smerom k podpore rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

Deti prejavili záujem o aktivity s hudobným zameraním, v ktorých manipulovali s rytmickými nástrojmi a vytvárali rytmický sprievod k piesňam. Z dôvodu neuplatňovania efektívnych učebných stratégií a spätnej väzby učiteľkami, ako aj neakceptovania odporúčaných metodických postupov deti počas všetkých foriem denných činností dopoludnia nepreukázali elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- rokovania pedagogickej rady vzhľadom k prezentovaniu zistení vedúceho pedagogického zamestnanca z kontroly VVČ, rokovania MZ vzhľadom k prezentovaniu získaných vedomostí a zručností zo vzdelávania pedagogických zamestnancov a monitorovaniu napredovania detí v rozvoji hudobných schopností,

- vytvorenie hudobného kútika v triedach s adekvátnym vybavením hudobnými nástrojmi a internými metodickými materiálmi,
- zmysluplné integrované plnenie všetkých vzdelávacích oblastí, vrátane vzdelávacej podoblasti hudobná výchova,
- rozvíjanie praktických i hudobných zručností pedagogických zamestnancov v oblasti hudobno-výchovných činností a aplikovanie efektívnych stratégií VVČ a odporúčaných metodických usmernení podporujúcich hudobnú gramotnosť detí i pozitívny vzťah k hudbe.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- zamerať rokovania pedagogickej rady aj na prezentovanie zistení vedúceho pedagogického zamestnanca z kontroly VVČ, rokovania MZ na prezentovanie získaných vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov zo vzdelávania, monitorovanie napredovania detí v rozvoji hudobných schopností,
- vytvoriť v triedach hudobný kútik a vybaviť ho hudobnými nástrojmi,
- aplikovať efektívne stratégie VVČ a odporúčané metodické usmernenia podporujúce hudobnú gramotnosť detí so zabezpečením vzájomného prelínania všetkých vzdelávacích oblastí.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. Školský vzdelávací program „Zdravko“,
2. školský poriadok,
3. denné poriadky tried,
4. triedne knihy,
5. záznamy z pedagogickej diagnostiky,
6. plán VVČ,
7. správa o stave a úrovni VVČ za školský rok 2020/2021,
8. akcie organizované v MŠ,
9. štruktúra kariérových pozícií,
10. plán profesijného rozvoja,
11. ročný plán vzdelávania pedagogických zamestnancov,
12. zápisnice z rokovania pedagogických rád a MZ,
13. plán vnútorného systému kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov školy,
14. hospitačné záznamy.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Soňa Hanesová

Dňa: 31. 01. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
PaedDr. Soňa Hanesová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovední vedúci zamestnanci:
Mgr. Radoslav Čičmanec
Mgr. Miroslava Švihlová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 15. 02. 2022 v Haliči:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

PaedDr. Soňa Hanesová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovední vedúci zamestnanci:

Mgr. Radoslav Čičmanec

Mgr. Miroslava Švihlová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Radoslav Čičmanec, riaditeľ školy

Mgr. Miroslava Švihlová, zástupkyňa riaditeľa pre MŠ

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Soňa Hanesová, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti